

Un senyor de Vila-real

Josep Soriano és el propietari del xalet de les Platgetes on José Maria Aznar passarà les vacances. El màxim accionista de Porcelanosa i Venis, més conegut com 'el Lloro', s'ha guanyat la fama d'empresari actiu, paternalista i inflexible.

"En la meua empresa es fa treball japonès en ambient llatí". Aquesta frase de Josep Soriano sintetitza perfectament quines són les bases que marquen la vida i obra d'aquest vila-realer de 65 anys, més conegut a la Plana com "el Lloro". El seu sistema empresarial es recolza en la seua fe cega en el treball, que practica i exigeix inflexiblement a tota la gent

ció semblant a la del puritanisme anglès que veu en l'èxit econòmic aconseguit amb esforç, un signe de la gràcia de Déu".

Malgrat ser propietari de grans paquets d'accions en moltes empreses del sector ceràmic, en indústries auxiliars i extenses propietats agrícoles, no se li coneixen luxes. El xalet on residirà Aznar és un lloc que freqüenta a l'estiu, però a Vila-real diuen que

Un home de la terra. El Lloro va nàixer al si d'una família agrícola benestant molt arrelada a Vila-real. El seu pare presidia el consell d'administració de la caixa d'estalvis local i pertanyia a una casta de llauradors que van aconseguir transformar en regadiu les eixutes terres del nord de la població. Per plantar-hi tarongers, el fruiter que tanta riquesa havia proporcionat a localitats veïnes com Borriana, els llauradors de Vila-real van haver d'excavar uns pous profundíssims que s'enfonsaven entre 40 i 90 metres en la terra. Això, contem a Vila-real, va marcar la mentalitat dels nadius sota el signe de l'esforç i el treball dur. Quan es consolidà aquest sistema, els llauradors es canviaren les espartenyas per sabates i marxaren a l'estranger a buscar mercats. Fill d'aquesta casta de llauradors esforçats i exportadors és Josep Soriano, que no va fer més que repetir aquesta història en el sector ceràmic.

De les seues arrels catòliques, agrícoles i familiars ha eixit un sistema laboral paternalista més proper a la caritat que a la justícia.

RAFA GIL

Porcelanosa ofereix un aspecte exterior de nova indústria ecològica. Els treballadors l'han batejat Alcatraz perquè "saps quan hi entres però mai quan n'eixiràs".

que l'envolta, i en el seu caràcter agradable i senzill i la seua concepció d'empresa familiar i paternalista, que ha impedit la introducció dels sindicats en els seus negocis però, d'altra banda, ha propiciat la creació de nombrosos llocs de treball en la seua terra. "És el típic llaurador que se sent incòmode amb la jaqueta i la corbata", segons fonts properes a l'industrial. L'ex-alcalde socialista de Vila-real, Enric Ayet, destaca que el seu catolicisme profund "l'acosta a una concep-

molts caps de setmana els dedica a visitar els seus camps de tarongers i a regar-los. Asseguren també que seria impossible, per algú que no el coneix, identificar-lo entre els quasi 600 treballadors que formen la plantilla de Porcelanosa. Va vestit com un operari més, recorre la fàbrica —d'una extensió immensa— amb bicicleta i amb un telèfon mòbil per estar localitzable, però mai no està inactiu. Aquesta inquietud i capacitat de treball ha estat clau en la seua progressió.

De ceràmica i de taulell, quan Soriano entrà en el negoci, a Vila-real sabien ben poc. Aquest sector, que havia estat artesanian pròspera en les veïnes Onda i l'Alcora, no havia estat mai tradició en el poble del Lloro. Però dues gelades històriques, que glaçaren els tarongers i els beneficis el 1946 i el 1956, van animar un grapat de llauradors rics de Vila-real a emprendre iniciatives industrials per no deixar la seua economia a mercè de la meteorologia. En la primera d'aquelles indústries,

Azuvi, ja hi era el Lloro, que prompte destacà pel seu olfacte i la seua ambició, malgrat tenir només uns 25 anys. Amb la intenció de crear una empresa puntera, Soriano, amb altres accionistes, va visitar Itàlia, que aleshores era l'estat capdavanter en aquest tipus d'empresa. N'importaren màquines i mètodes de treball que aplicaren de seguida, tot coincidint amb l'inici del *desarrollismo* i el boom de la construcció, que va donar bona eixida als seus productes. "Soriano —explica un periodista proper a l'empresari— va acabar constituint-se en el motor que feia funcionar aquella màquina". El motor, però, volia revolucionar més encara la indústria i el consell d'administració va acabar parant-li els peus. Soriano continuava mantenint contacte amb la indústria italiana i considerava que s'havia de renovar maquinària per no quedar enrere. La resta d'accionistes s'hi negà: Per què anar més enllà si ja eren una empresa capdavantera a l'estat espanyol? Soriano, sense abandonar el seu paquet accionarial, buscà nous companys de viatge i fundà Zirconio. Després d'alçar aquesta nova empresa, la història es va repetir. Soriano, novament, l'abandonà i acceptà una oferta d'una empresa de Guadalajara que no aconseguia aixecar el cap. Aquesta oferta li proposava de treballar per primera vegada amb el que en la indústria anomenen "pasta blanca", un material diferent al que empraven les fàbriques de Vila-real i que permetia major qualitat en l'esmaltat. Soriano va fer resurar la indústria de Guadalajara i va aprendre la tècnica de la pasta blanca. No trigà molt temps a tornar a Vila-real i fundar Porcelanosa, on aplicà la nova tècnica. Al grup Porcelanosa, va anar afegint posteriorment Venis, que ofereix un producte de més qualitat; System Pool, de banyeres d'hidromassatge i Gamadecor, tot amb seu a Vila-real. Porcelanosa compta, segons les dades de 1995, 589 treballadors i el volum de vendes del passat any va ser de quasi 12.000 milions de pessetes. La plantilla

de Venis és de 396 persones i les dades de vendes pugen a 8.906 milions. En la diversificació de les seues inversions, Soriano té paquets d'accions en Esmalglass, una empresa d'esmalts ceràmics, en els concessionaris de BMW de Castelló i Vila-real, i grans propietats agrícoles, especialment de tarongers, a Sant Jordi (el Baix Maestrat).

'Padre, padrone'. Malgrat tot, la gent que li és propera continua definint-lo com "un llaurador que no se sent còmode amb la jaqueta i la corbata" i "una persona agradable i honesta a la qual no se li coneixen luxes". Entre els treballadors i els sindicalistes, aquestes opinions es diversifiquen i multipliquen des de l'adoració cega fins a la crítica i la incomprensió. El seu catolicisme profund, les seues arrels agrícoles i familiars l'han fet crear un sistema de treball molt peculiar, summament paternalista i més basat en la caritat que en la justícia social. A Vila-real, a Porcelanosa se la coneix amb el nom d'Alcatraz, perquè "saps quan hi entres, però mai quan n'eixiràs".

En Porcelanosa no hi ha sindicats. El comitè d'empresa està format per 11 representants d'UGT i 2 de CCOO però cap d'ells està afiliat. Els representants d'aquests sindicats a la Plana Baixa, asseguren que no coneixen els membres del comitè i no saben de ningú de l'empresa que estiga sindicat. Segons Atilano Escobar, de CCOO, i Antoni Rubio, d'UGT, la raó que hi haja representants d'aquests sindicats en el comitè d'empresa és que les Federacions de les respectives organitzacions pressionen perquè n'hi haja, encara que no estiguen afiliats, per poder augmentar el seu pes a nivell sectorial. Però ni Escobar ni Rubio mantenen contacte amb el comitè d'empresa de Porcelanosa i coincideixen a afirmar que "han estat col·locats directament pel cap de personal". Escobar assegura que, abans d'entrar en l'empresa, el treballador contesta un test en què es pregunta si està afiliat a cap sindicat o partit polític.

Els problemes de Soriano amb els sindicats es remunten ja a la seua època en Zirconio. L'any 1984, aquesta empresa va impul-

Josep Soriano Ramos, el Lloro, és el màxim accionista de Porcelanosa, Venis, System Glass i Gamadecor. Els qui el coneixen asseguren que és "el típic llaurador que se sent incòmode amb la jaqueta i la corbata".

El clan de les Platgetes

“Tornaré a estiuajar l'any vinent a les Platgetes com a nou president del govern”. Aquest anunci d'Aznar realitzat en l'única conferència de premsa duta a terme durant la seua estada a Orpesa el darrer estiu, és ja una realitat. La urbanització de les Platgetes de Bellver, al terme municipal d'Orpesa (la Plana Alta), i molt a prop de Benicàssim, és el lloc escollit pel president del govern central, José María Aznar, per passar les vacances del mes d'agost, seguint una tradició iniciada al 1991, quan tan sols era cap de l'oposició. L'elecció d'aquesta urbanització no és casual, donat que entre els seus propietaris hi ha una estreta vinculació amb el Partit Popular.

La nòmina de les persones del PP amb un important nivell de responsabilitat política que passen les seues vacances a les Platgetes, o que fins i tot hi viuen durant tot l'any resulta aclaridora. Tant que s'han encunyat un nom propi: el clan de les Platgetes. Així cal destacar la presència del conseller de Sanitat i Consum de la Generalitat valenciana, el doctor Joaquim Farnós, que hi viu tot l'any i moltes vegades té com a convidat el director de *Castellón Diario*, Juan Enrique Mas, proper als postulats del PP. També el seu fill, Vicent Farnós, cap de premsa del president de la Diputació de Castelló, Carlos Fabra, i Javier Molins, cap de premsa de Sanitat estiuegen en la urbanització. L'ex-conseller de Cultura de la Generalitat valenciana, Fernando Villalonga, ara secretari d'estat de Cooperació Exterior i Iberoamèrica del Ministeri d'Afers Estrangers, també ocupa un xalet de la zona. El nou president de Telefònica, Juan Villalonga, amic personal de José María Aznar, i una de les persones més influents al seu entorn en matèria econòmica, resideix en un apartament anomenat La Caleta, que fou la residència estiuenca de la família Aznar des de l'any 1991 fins a 1993. L'actual secretari d'estat d'Energia i Recursos Mine-

rals, Nemesio Fernández-Cuesta Luca de Tena, aporta *pedigrí* a la urbanització: fill d'un ministre de comerç amb Franco, nét de Raimundo Fernández Cuesta, successor de Primo de Rivera a Falange, i besnét de Torcuato Luca de Tena, fundador d'*Abc*. La presència dels mitjans de comunicació en la urbanització no és només professional. El periodista de la Cadena

La dona del Lloro supervisa les obres del xalet on serà Aznar.

Cope Luis Herrero, que va ser director del diari *Mediterráneo* i que continua lligat a Castelló per relacions familiars, també passa l'estiu a les Platgetes, on acostuma a jugar al *paddle* amb l'actual president del govern.

Aquesta situació ha motivat que dos dels ministres més propers al president del Govern, el vicepresident polític, Francisco Álvarez Cascos, i el titular d'Interior, Jaime Mayor Oreja, es plantegen a hores d'ara la possibilitat de passar les seues vacances al costat d'Aznar. El ministre de l'Interior està a la recerca d'una residència a la zona mentre que Álvarez Cascos, que ja ha estat hostatjat a l'hotel Voramar de Benicàssim, també pretén passar part de les vacances a la zona encara que no s'ha confirmat el lloc definitiu de la seua residència. Per acabar-ho d'adobar, el factòtum del PP castellonenc, Carlos Fabra, s'ha comprat uns terrenys valorats en 20 milions de pessetes per tal de construir-se una vila a les Platgetes.

La residència estiuenca que acollirà enguany, amb tota seguretat, el president del govern espanyol pertany al propietari de Porcelanosa, Josep Soriano. Tot i això, fonts properes al PP no descarten finalment un canvi de casa si els serveis de seguretat del Palau de la Moncloa així ho aconsellen. El xalet de Soriano es troba situat a primera línia de platja, en una zona semiprivada i que al davant té una platja nudista. En aquest moment, Soriano realitza importants obres de millora que supervisa personalment la seua dona, Soledad Manzanet. **Segon Plavi**

sar una reducció de plantilla de prop de 100 treballadors. Els sindicats es negaren a acceptar-la, convocaren una manifestació i iniciaren una llarga negociació en la qual tingueren com a interlocutor el mateix Soriano. En ple procés de discussió tingué lloc un succés excepcional. A final de gener de 1984, uns desconeguts entraren en la finca La Bota, que Soriano té a Sant Jordi, i destrossaren 10.000 plançons de taronger i el sistema de reg per goteig que abastia l'explotació de més de 1.500 hectàrees. El *Castellón Diario*, periòdic en el qual tenia accions Soriano, va propagar la notícia que hi podien estar implicats membres de la CNT. Els afiliats a aquest sindicat a Zirconio van ser acusats en un judici que els exculpà, ja que aquells dies es trobaven a Madrid en una reunió sindical. Posteriorment, 2.000 persones van retre homenatge a Soriano a Vila-real com a mostra de solidaritat per l'atemptat a la finca, mentrestant l'empresari i els sindicats arribaven a un acord per indemnitzar la baixa d'alguns treballadors i assegurar la continuïtat d'altres. Segons Álvaro Escorihuela, avui regidor de Vila-real per Esquerra Unida (EUPV) i aleshores membre de la CNT i inculpat en el judici, “amb el temps s'ha demostrat que va aconseguir el que volia, que era traure tots els sindicalistes que hi érem”.

L'alcaid d'Alcatraz. A Porcelanosa no hi ha hagut mai sindicalisme. Amb els anys, segons Atilano Escobar, Soriano ha anat perfeccionant un sistema que lliga completament els treballadors. Segons explica Escobar, tot coincidint amb treballadors de Porcelanosa i ex-treballadors de Zirconio, Soriano ofereix crèdits als seus treballadors per comprar-se un cotxe, un pis. Els ofereix diners a molt baix interès, cosa que accepten amb gratitud. Les contraprestacions vénen amb els horaris de treball. Escobar assegura que d'aquesta manera imposa un autèntic xantatge als operaris que acaben fent moltes més hores de

les que els corresponen i han d'acudir a la fàbrica si algun operari falla, encara que siga diumenge: "A més no els les paguen com a hores extres sinó com a incentius. Així, a més de pagar menys, s'asseguren que les indemnitzacions en cas que els acomiaden seran molt menors". Escobar explica que ja no van a Porcelanosa ni a Venis a fer assemblees perquè és inútil: "Hi vam anar una vegada i ens van deixar el saló on porten la Preysler quan visita la fàbrica. El lloc és magnífic però està situat molt lluny d'on treballa tothom, de forma que es veia clar qui anava o no a l'assemblea. Només van venir 18 o 19 persones però de seguida vam veure que els havia enviat el mateix cap de personal perquè feren de *polícia política*". Ni les vagues sectorials ni les generals paralitzen mai Porcelanosa, que, segons Escobar, en aquestes ocasions "compta amb un exèrcit de 50 agents de seguretat amb gossos que envolten la fàbrica perquè no ens hi acostem".

Entre els treballadors, les opinions són diverses. Saben que treballen més del compte però alguns valoren positivament les contraprestacions que l'empresa els ofereix en forma de seguretat quan necessiten un crèdit o quan algú es posa malalt: "Quan algú està malalt, no hi ha problemes de diners i, si cal, t'envien a la clínica de Navarra", diu un. "Diu que Soriano també té diners en l'hospital de l'Opus de Pamplona", aclareix l'altre.

Així com els moviments econòmics del Lloro són desconeguts per la quantitat de paquets d'accions diversos que se l'atribueixen, les seues relacions socials són també inabastables. El "llaurador que no se sent còmode amb la jaqueta i la corbata" es presentava fa dues setmanes al costat de Catherine Deneuve, Gerard Depardieu, Ira de Fustemberg i Isabel Preysler —la musa de Porcelanosa— en la presentació de la tercera tenda de Porcelanosa a París. Però cal dir també que, anualment, Soriano propicia la visita de Miguel Induráin a la factoria de Vila-real

i el convida a un dinar amb tots els seus treballadors, en una demostració més del caràcter popular i paternalista del propietari. En aquest context, que el president del govern, José María Aznar, passe les vacances en el seu xalet no és interpretat, per la gent propera al Lloro, com res d'estrany ni d'extraordinari. L'opinió generalitzada és que el president de la Diputació de Castelló, Carlos Fabra, va intercedir amb Josep Soriano perquè li cedira el xalet i aquest va acceptar encantat com ho hauria fet si li ho hagueren proposat fa un any per cedir-li'l a Felipe González. Soriano, que no s'ha significat políticament mai, sempre ha mantingut bones relacions amb les autoritats locals, provincials i del País Valencià. Enric Ayet, ex-alcalde socialista de Vila-real ho certifica, admet que la relació amb Joan Lerma era molt bona i recorda que en una reunió de Narcís Serra amb em-

presaris, en què l'ex-vicepresident del govern explicava les raons que els havien portat a fer dues devolucions seguides de la pesseta, Soriano es va aixecar i va cridar "això van ser dos dijous de glòria". Una altra vegada la vena exportadora del llaurador de Vila-real.

Vila-real va dedicar un monument a la generació del pare del Lloro. Llauradors que van convertir el secà en regadiu.

Àlex Milian

Teatres
DE LA GENERALITAT VALENCIANA

SAGUNT A ESCENA

del 2 al 16 de juliol
TEATRE ROMÀ DE SAGUNT. 23:00 h.

<p>Dimarts 2 i dimecres 3</p> <p>DONA FRANCISQUITA. d'A. Vives. Companyia Lírica Amadeu Vives. Direcció: José Tamayo.</p>	<p>Dimecres 10</p> <p>JULIO CÉSAR de W. Shakespeare. Producció de C.A.T. Direcció i traducció: Daniel Suarez.</p>	<p>Dissabte 13</p> <p>PELS PELS. de Paul Portner. Companyia Nana Theatre. Direcció: Rafael Calatayud.</p>
<p>Divendres 5 i dissabte 6</p> <p>YERMA. de F. García Lorca. Companyia Nacional de Danza Carmen Cortes. Direcció escènica: Núria Espert.</p>	<p>Divendres 12</p> <p>L'ANIVERSARI DE DON LDUARDO. de Carles Pons, sobre textos d'Eduard Escalante. Direcció: Pep Cortes.</p>	<p>Diumenge 14</p> <p>BALLET NACIONAL DE CUBA. Direcció: Alicia Alonso</p>
<p>Diumenge 7</p> <p>"FESTIVAL FLAMENCO" amb Carmen Linares i el seu grup, P. de Lucena, Moraito Chico i Zamora i J. Castro "El Peti"</p>	<p>Dimarts 16</p> <p>HOMENATGE AL MESTRE RODRIGO amb la soprano VICTORIA DE LOS ANGELES I ORQUESTRA DE VALENCIA. Direcció: Manuel Galdul</p>	

▶ Venda d'entrades ◀

* De dijous a diumenge, al Teatre Rialto de València i al Teatre Romà de Sagunt de 11.00h a 13.00h i de 18.00h a 22.00h.
* Els dies de spectacle, també en el Teatre Romà de Sagunt de 22.00h a 23.00h • Dessempre 25€ canals lloc Universitari i Ja Tota
* Logotip 0030 i VISA • Tel. Informació 96/351 23 36 • 351 00 51 • Reservat
* Logotip 0030 i VISA • Tel. Informació 96/351 23 36 • 351 00 51 • Reservat